

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriafly-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy óra . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri ozikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Sürgös intézkedést kérünk!

A napokban a Mindenféle rovatban tettük szavá a *kutyatartásra* vonatkozó, egyszer már közgyűlés elé terjesztett, de akkor minden igaz ok nélkül a napirendről levett szabályrendelet doltát.

Most, lapunknak ezen az előkelő helyén közvetlenül *Szvacsina* Géza polgármester urhoz intézzük a kérésünket a magunk és bizonyára teljes okkal mondjuk: Kolozsvár egész közönsége nevében.

Arra kérjük: *vétesse elő azonnal* azt a szabályrendeleti javaslatot, melyet pár év előtt a törvényhatósági bizottság közgyűlésén néhány obskurus ember felszólalása következtében mindenigaz ok nélkül levettek a napirendről, s amely javaslat a *kutyatartásról* szóló rendelkezéseket foglalja magában.

Erre a felszólalásra késztet éppen most az a sajnálatos eset, mely tegnap délután a Kőmáli-szöllő utcában fordult elő, a hol egy kőborló veszett kutya összemarta egyik egyetemi tanárnak a gyerekét és még kitudja mi minden szerencsétlenséget okozott addig, a mig valahol ártalmatlanná tették.

Hirdetjük és valljuk, hogy a hatósági közbelépés ebben a dologban *egyáltalán nem tűr halasztást*.

Itt rögtön intézkedni kell, s mi megbizunk a polgármester ur erélyében, s elvárjuk, hogy azt a szabályrendelet egy rendkívüli közgyűlés elé haladéktalanul beterjeszti, s rajta lesz, hogy azt a közgyűlés tartalmában azonnal elfogadja.

Mi ezuttal és e dologban egyáltalán feleslegesnek tartunk minden argumentációt.

Azok a nyilvánosan tudott tények, hogy Kolozsvár utczáin sűrű időközökben szabadon barangoznak a *veszett kutyák* és állandóan veszélyeztetik az emberek életbiztosságát, egymaga elég indok arra, hogy a közhatalóság haladéktalan intézkedést tegyen a *kutyatartás szabályozása és illetőleg a kutyák szabadon való barangolásának egyszer s mindenkorra lehetetlenné tétele iránt*.

Nézetünk szerint maga az a tény, hogy veszett kutyáknak emberek esnek áldozatul, elég annak kimondására, hogy az összes közhatalóságoknak egyik elsőrendű kötelessége *megvédeni az embereket a kutyák részéről fenyegető veszedelem ellen*.

Inkább pusztuljon el valamennyi

kutya a föld színéről, semhogy csak egyetlen emberélet essék áldozatul a kutyáknak.

Ne tessék mosolyogni ezen nagy-nak tetsző, talán hangzatosnak ítélt mondáson.

Mindenki tegye a szívére a kezét s gondolkozzék a dolog felett komolyan és válaszoljon erre a kérdésre szíve és esze szerint teljes pártatlansággal?

Képviselnek-e a kutyák általában a világon a maguk összességükben akkora *hasznót*, a mely egyenértékű legyen azzal a *veszteséggel*, a melyet csak egyetlen olyan emberélet képvisel, a mely a veszett kutyáknak esik áldozatul.

Ugy-e hogy nem?

De hát lehet-e csak feltenni is azt a kérdést, hogy a kutyák révén származható haszon és csak egy emberéletnek ez uton való elpusztulása közt az értékarány megállapítható?

Tessék mindenkinek — akik még valami okból a kutyák pártját fogják — beleképzelni magát egy szülő helyzetébe, a kinek gyermekét veszett eb marja halálra, vagy egy olyan felnőtt ember helyzetébe, aki maga esik áldozatul a vesztebb marásának és mondják meg: van-e a világon valami, a mi ezt a veszteséget kipótolja?

Hát én nem hiszem, hogy a leg-szenvedélyesebb kutyabarátok is annyira mennének a párhuzam megvonásában, hogy komoly argumentumokat mérjenek csak keresni is, azzal a másik állásponttal szemben, a mely az emberben már veleszületve látja azt a kötelességet, hogy magát és embertársát minden életveszedelem ellenében védelmébe vegye?

Széchenyi az apagyilkos számára is kegyelmet sürget, ha arról van szó, hogy az emberfaj szaporodjék.

Valjon lehet e kegyelmet esedezni a kutyáért, a mikor arról van szó, hogy évről évre hány emberélet pusztul el e semmi hasznót nem nyújtó állatok révén.

Hát ne is bölcsekedjünk ebben a kérdésben.

Helyezkedjék mindenki arra a világos álláspont, hogy a kutyák a világon *feleslegesek*, az emberek pedig szükségeseek és ez utóbbiak egyáltalán nem azzal a rendeltetéssel bírnak, hogy a kutyák áldozataul essenek, s még kevésbbé azzal, hogy az arra rendelt közhatalóságok vagy más ilyen szervezetek indolenciája lehetővé tegye az embereknek ily uton való elpusztulását.

A városunkban most történt és

igen gyakran ismétlődő szerencsétlenség után elvárjuk, hogy itt a *kutyák egyszer s mindenkorra ártalmatlannokká tétessenek az emberekre nézve*.

Igen kérjük a polgármester urat: vétesse elő azonnal azt az említettük szabályrendeletét. Mielőtt közgyűlés elé terjeszti, vegye alapos revízió alá; vétesse bele potlólag a *legszigorubb és a legmesszebb menő rendelkezéseket*, oly tartalmukat, hogy kutyákat senki szabadon ne jártasson, semmiféle czim és ürügy alatt és ne legyen ebben különbség semmiféle kutyafajban.

Aztán minden visszaélést *torolja* meg a legteljesebb *szigorral* és minden érdekre való tekintet nélkül.

Ha ennek a mai czudar állapotnak ily alakban végét veti, minden embert halálá tesz maga iránt.

Politikai hir.

Az országgyűlés nyári vakációja

az idén is aligha fog két hónapnál tovább tartani. A képviselők és főrendek is, mint halljuk, már szeptember folyamán ismét összegyűlnék, első sorban azért, hogy megválasszák két országos küldöttségnek, a delegációnak és a kvóta-bizottságnak a tagjait. Mint tudva van, a delegációk az idén Bécsben üléseznek s tekintettel a közös kormányrendkívüli követeléseire, valószínű, hogy a szessziójuk ezuttal a szokottnál hosszabb időre fog nyulni. Már ezért is kíváncsian látszik, hogy minél előbb összeüljenek, hogy az őszi ülésnek legalább egyrészt, a parlamentek belső törvényhozói feladatoknak a megoldására esetleg a jövő évi budget tárgyalására felhasználhassák. Illetékes helyen ugy tervezik, hogy a delegációk ülésésével egyidejűleg ugyanesak Bécsben, a kvóta-bizottságok is közvetlenül érintkezésbe lépjenek egymással s megkíséreljék a kvóta-arány dolgában a megegyezést. Ez a program természetesen csak abban az esetben lesz megtartható ha sikerül az osztrák birodalmi tanácsot a melynek összehívását szintén szeptemberre tervezik, legalább annyira akció-képessé tenni, hogy a saját delegációjának a tagjait megválassza esetleg a 14. § alapján kötött kiegyezési alkut ratifikálja. (Az osztrák kvóta-bizottság nézve, a melynek mandátuma még érvényben van, nem forog fönn újabb választás szükségére.) Magyar politikai körökben biztosra veszik, hogy a birodalmi tanács német kisebbsége bármiképp alakuljanak is egyébként a legközelebbi hónapok alatt Ausztria belpolitikai viszonyai, nem fogja obstruálással lehetetlenné tenni az osztrák delegáció tagjainak megválasztását.

Alvó szoborügyek.

Budapest, jun. 20.

Szégnyenkezve csitítgatjuk jobb meggyőződésünket, a mikor eszünkbe jut, hogy milyen módon sáfárkodik a fővaros a művészet ügyeivel is, a melyeket a hiszékeny emberek. reája bízta.

Eszünkbe jut a Kossuth-szobor s a kínos szabadság-szobor-ügy, a melyek mind alkalmasok arra, hogy az ember visszagondoljon ama derős Abderára, a mely hasonló municipális éleslátás és lelkeség révén lön halhatatlanná.

A Kossuth-szoborról jobb meg sem emlékezni, a dolog oly szomorú és annyira nem magyar, hogy a magyarság ellenségei sem tudták volna ravaszabban elatlatni. Csitt! ha a Kossuth-szoborról van szó: Bécs rossz néven vehetné s akkor összeroskad a világ.

De hallgassunk el szépen Pató Pál módjára egy másik nem kevésbe veszedelmes szobor históriát is? Ez a szabadság-szobor szomorú története. Mennyi ideje mult már, hogy derék és áldozatkész magyar emberek negyedmillió forintot adtak össze erre a nemzeti szoborra!

Sok sürgetés és fenyegetés után végre a fővaros urai ki is irtak egy pályázatot. Sőt oda is ítélték az első díjat, még pedig Róna Józsefnek. Mint a Kossuth-szobor ügye, ugy alszik Abderában ez az ügy is. A kalábrista urak nem érnek rá. Nyaralni is kell egy kicsit s aztán minek kövesse a magyar fővaros a jó vidéket a hazafias lelkesedésben? Jó lesz tehát újra emlékeztetőbe idézni ez uraknak ama szobrot. Illetve a mintáját, a mely az első díjat nyerte. A közönség is megelégedett már róla, mert hisz derék sok víz folyt le azóta a Dunán.

A szobormű Róna terve szerint harminczöt méter magas oszlop lesz, a melynek tetejében a diadalmas Hungaria alakja áll. Az oszlop talapzatának aljában elül egy csoporttal azt ábrázolja művész, a mint a haza oltárát védőleg körülveszi néhány honvéd.

Az egyik a szimbolikus oltár előtt sebesülten fekszik. A talapzat aljában hátul van a harc oroszlánja különféle jelvényekkel. Fent a talapzaton az oszlop aljában jobbról a jobbágyság felszabadítását ábrázolja a művész, a mint a nemes ur fölemeli magához a jobbágot. Balról a szolász- és sajtószabadságot ábrázoló csoport van. A csoport alakjai a bilincset törik szét és a szabadsájtó termékét lobogtatják. A szobor alakjai bronzból készülnek, a talapzat és az oszlop köből. Ha ugyan elkészül valaha, a miben alapos okunk van kételkedni.

A kolozsvári állami polgári leány-iskoláról.

Kolozsvár, jun. 20.

Harmadik évét fejezte be most Kolozsvár városának ez a nagy szükségét pólló, sok ügyszeretettel és dologhoz értéssel vezettet legújabb tanintézet.

Az az aránylag rövid idő, mely alatt ez a tanintézet működik, s az az eredmény, melyet ez aránylag rövid idő alatt elért, arról tanuskodnak, hogy Kolozsvárnak erre az iskolára halaszthatlan szüksége volt, s hogy ez az iskola azt a nagy célt — melyet annak létesítői kitűztek — a haladó évek során egyre növekedő eredménynyel szolgálja.

Egyet lehet csak sajnálnunk azt t. i., hogy az iskola jelenlegi berendezésében — egy a helyiséget, mint a tanerők számát tekintve — nem képes ezt a nagy és nemes célt a maga egészében szolgálni, mert — mint az eddigi három év története bizonyítja — az iskola minden évben *alig 50–60 százalékát volt képes a jelentkező növendékeknek befogadni*, a mi egymaga eléggé döntő argumentum a mellett, hogy ezt a szembe-tűnően eredményesen működő iskola *kibővítsék és megfelelő számú tanerőkkel lássák el*, a mi — azt hisszük — nem is fog elmaradni.

Ez iskolában most befejeztetvén a tanév, *Pallós* Albert igazgató egy tartalmasságban a megszokott kereteket jóval felülmúló értesítőt szerkesztett, melynek gondosan egybeállított adatai és az iskolai életben lefolyt események nyomán az alábbiakat regisztráljuk.

Az értesítőt, a mi boldogult királynénkról való meleg és lelkes hangu megemlékezés, s az ő jól reprodukált arcképe nyitja meg.

Majd egy másik gyászeseeményről való ékesen megírt megemlékezés következik, mely az iskola egyik megalapítója és gondnokságának buzgó elnöke: *Szász* Domokos püspök emlékének van szentelve. A füzet a néhai püspök arcképmását is közli.

Ezután az év más eseményeit találjuk ez értesítőben összefoglalva. Ennek bevezető részében mindjárt a következő igen figyelemre méltó részlet olvasható:

Mint iskolánk fennállása óta minden évben, ugy történt az idén is, a jelentkezett növendékeknek *csak egy kisebb részét tudtuk felvenni*, jöller mindenik osztályban a törvényes maximumnál jóval többet írunk be (61-54-59-52). És éppen ezért, ugy a mult évi értesítőnkben közölt, mint a jelenlegi adatainkra való hivatkozással, most is hangsúlyozzuk, hogy Kolozsvár és nagy kiterjedési vidékének magyar nemzeti kulturális érdekeit *követelik*, hogy Kolozsvár annyi magasabb fokú leányiskolával rendelkezék, *hogy azokban az összes jelentkező növendékek helyet találjanak*. Követelik, mondunk, miután itt nemesak arról van szó, hogy a magyar középosztály leányai a kor kívánata nevelőoktatást megnyerjék, hanem arról is, hogy az idegen ajku növendékek hazafias szellemű nevelésére a kellő alkalom és mód megadassék; a mi a jelen viszonyok között lehetetlen, anélkül, hogy a mi vértünk ne szenvedjen. Kolozsvár már geographiai helyzeténél fogva is, de más eléggé jól ismert okokból is, a nemzeti kultúra érdekében többet tehet és minden esetre e tekintetben fontosabb missióval is bír, mint akár

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Junius 21.

Tudományos apróságok.

A tea. — Villámcsapás és kéményfűst. — Halált tettező állatok. — Vasszilárdasú cellulóza.

A tizenhetedik század az érdem, hogy a tea angol közvetítéssel az egész kulturvilágban elterjedt, a teatermelés ellenben megmaradt ugyszólván kizárólag Kína, Japán és Angol-India területén. Csak a mikor Ceylonban sikerült a kísérletek s a teatermelés ott is fellendült, nagyobbodott meg egy kissé a tea vidék, noha más földeken is alkalmasak volnának az égáji és talajviszonyok. Azok a rengeteg összegek, a melyek teára kivándorolnak Angolországba, csuda, hogy még nem bírták rá az angolokat, hogy megpróbálkozzanak a teatermeléssel. Azoknak a kísérleteknek, a melyeket nyugati Franciaországban a Maine és Loire departementokban tettek, azelőtt, mégis meglelt azaz eredményük, hogy kitűnt nyugoti Franciaország azok a tea termelésre való alkalmassága. Az utóbbi időkben pedig egy államban, a mely a védvamos és egyéb hasonló eszméknek nagyon lelkesen hódol, sokkal nagyobb sikere lett a teatermelés kísérletének, nevezetesen az Egyesült-Államokban Észak-Amerikában. Az észak-amerikaiaknak rengeteg mennyiségű teára van szükségük. Az utolsó esztendőben például nyolczvanhat millió kilogramm teát vittek be hetven millió forint értékben. Ebből

kiszámították, hogy egy-egy amerikai esztendőnkint 125 kilogramm teát használ el. Tehát az amerikai az angolnál okvetlenül többet, de a németeknél huszszor is több teát használ.

* * *

Bizonyára sokaknak feltűnt már, hogy egyedülálló, magas gyárkéményekbe ritkán ít a villám. Statisztikai kimutatások szerint 10,000 gyárkéményre átlag csak három villámcsapás esik, holott ugyanennyi toronyközül több mint hatvanat, tizezer szélmalom közül pedig több mint nyolczvanat ér átlag villámütés. Ezen jelenség abban leli magyarázatát, hogy a kéményből kitóduló s levegőben szétozoló füst az épületben összegyűlt elektromosságot magával ragadja s a levegőben eloszlatja, épügy, mint a telefon- és telegrafdrótok. Ezen alapszik az a régi szokás, hogy egyes vidékeken a földmivelő nép nagy zivatar közeledtekor hatalmas tüzeket rak, a mi e szerint korántsem babona — mint a hogy a nyaraló vendégek tartják — hanem az ösökről átszármazott tapasztalatokon nyugvó szokás.

* * *

A Természettudományi Közlöny egyik ssámában olvassuk: Cherville, a fáradhatatlan erdőjáró, elmondott egyet-mást az erdőben elfogott s háziilag nevelt rókafi történetéből. A fiatal róka, a melyet Miklós névre kereszteltek, a rája fordított gyöngéd gondoskodásnak ellenére sohasem szelidült meg s nekapott mindenkinek, a ki találgatás meg közeledt hozzá. „Egy reggel, beszélí Cherville, az ágyból fölkelve, le akartam menni Miklóshoz,

hogy a szokott gondozásban részesítem s láttam, a mint elterülve, csukott szemekkel s mozdulatlanul fekszik. Nevén szólítottam, de nem adott életjelt. Többször végigsimogattam a fejét s első ízben nem tett kísérletet, hogy megharapjon. A lágyékrészek mozgásából ítélve, bizonyosnak tetszett, hogy halálesetről szó sem lehet, de elpuhult szokásaira való tekintettel azt hittem, hogy nagyon beteg s megdökkentem. Többször figyelmeztettem a cselekedet, hogy tágtítsa a nyaklanczát, mely valóban tulságosan szoros volt; s abban a hiszemben, hogy kezdődő fuladással van dolgom, elhatároztam, hogy leoldom a lánczot. De alig, hogy a nyakörvet levettem s a lánczot félre dobtam, a látó hirtelen talpon temett s mielőtt időm lett volna félre ugrani, kiszökött a lábam között s besurant az erdőbe. Később láttam, hogyan csatangolt, olyan pofával, mely arra vallott, hogy pompásan érzi magát s ugy látszott, az a tudat, hogy engem becsapott, szárnnyakat adott neki”. Nagyon különös lenne, ha az állatok ravaszágáról szolván, nem volna mondanivalónk a majmokról. Egy majomról van szó, mely a földre levert bambuszkaróhoz elég erőles és elég könnyen mozgó gyűrűvel volt hozzákötve.

A mikor a majom fönn ült a „hintán”, a hol különösen jól érezte magát, a szomszédban tartózkodó varjak fölfalták a csészében levő eleségét. Ez tarthatatlan helyzet volt s a majom elhatározta, hogy bosszút áll. Lássuk, miképp akarta tervét végrehajtani. Az ülőkarón rosszullétét szinlelt, becsukta a szemét, lehorgasztotta fejét, később pedig lassan, a betegségtől mintegy elbá-

gyasztva, leszállt a földre. Ezzel rögtön elriasztotta a varjakat, melyek a közeli fákra menekültek. De a majom nemsokára elterült a földön s olyan mozdulatlanul hevert, mint ha halott volna; a varjak tényleg kimultnak hitték s teljes biztonságban gondolván magukat, nagyon is közel kerültek a néhainak elemozsás csészéjéhez. A legmerészebb azonban, mely elsőnek közeledett, ugyanesak megjárta. Alig hogy kinyújtotta a nyakát, föltámadt a majom, megragadta ugy, hogy nem mozoghatott. A fogás sikerülvén, hozzálátott, hogy amugy elevenen tollat foszszon róla. A mikor az utolsó toll is lekerült a varjú szárnyáról és farkáról, elégtűlen eldobta magától. A varjuk azután csőrükkel halálra dolgozták a boldogtalant s ez időtől fogva többé nem jelentkeztek. A majom tehát fényesen megboszulta magát.

A mióta a szerves vegyületek lombikban készülnek, nem egy csodás ismeretlen anyagot fedeztek föl a vegyészek, mégis pártját ritkító az a fölfedezés, a melylyel a minapában lepte meg Krenner vegyész a világot. Krenner ugyanis erősségre és tartósságra vassal versenyző szerves vegyületet készített a cellulozából. Találmányának nagy értéket ad az a körülmény, hogy ugy időmítható, mint az agyag s mikor kiszárad, merevebb lesz a legkeményebb vasnál. Az egész gépgyártást és vasipart átalakítja Krenner e találmánya, ha sikerül oly olcsón előállítani a nyersanyagot, mint a milyen a megfelelő minőségű vas ára. Berlinben sokat foglalkoznak a műszaki körök ezzel az ér-

dekes új anyaggal s nem sokára közölni fogják a kísérleti eredményeket, amelyektől az függ, hogy a vas vagy a cellulóza lesz-e a jövő kor műszaki anyaga.

Hilary.

— A „Törisek és narancsvirágok” szerzőjétől. —

Angolból fordította: **AMICA.**

XVIII.

(Folytatás.)

(34)

Midőn már egy jó ideig beszélgettünk, kezét a karomra tette. Volt-e érintés valaha ily édes? Mi volt az, a mi szívem dobogását szinte megállította és aztán olyan gyöngédséggel töltötte be, a milyent oddig soha sem éreztem? Teljesen meg voltam zavarodva.

— Gábiel, vezess vissza a bálterembe, mondá. Valamit akarok neked mutatni.

Körül nézve, midőn a bálterembe érkeztünk, láttam, hogy ő volt ottan a leg-szebb asszony. Búzske voltam reá, hogy vele lehettem és minden oldalról az őszinte bámulat mormogását hallottam.

— Ki az a grófnőval? kérdezték közben. És a válasz az volt —

— Lord Doonenak az új litkára, Holmes Gábiel.

A mint a bálterem keresztül mentünk a grófné azt mondta:

— Gábiel, egy tánczosnét keresek a számódra, valakit, a kit ősmersz.

Attól féltem, hogy az a Márkinéznek valamelyik párfogoltja fog lenni, de nem szólottam semmit.

Éppen most végződött be egy táncz és a tánczosok csoportokba oszlottak. Láttam, hogy a grófné ezek között nézett szét, de a kit keresett azt nem találta, tehát kimentünk

Brassó, Nagy-Szeben, vagy bármely határszéli város.

Az iskolai évet szept. 5-én 221 növendékel nyitották meg, melyből évközben 10-en eltávoztak. Ekkor kezdte meg működését az újonnan kinevezett Pap Aranka okl. polg. isk. tanító.

Az iskola igazgatósága különös figyelemmel volt arra, hogy a nevelő-oktatásnak egyedül biztos alapja a vallás, mennél teljesebb felkarolásban részesüljön. Ezt meg is tették, s nem csak vallás-órákon részesültek a növendékek oktatásban, hanem gondoskodtak arról is, hogy a növendékek vasárnap és ünnepnapokon a rendes istentiszteletken is részt vegyenek. Az enyhébb évszakokban mindenik növendék a saját felekezete templomában jelent meg; az ev. reformátusoknak pedig ezen kívül a téli időszakban is, novembertől április végéig, a teológiai fakultás fűtött dísztermében, minden vasárnap rendes gyermeki istentiszteletek tartattak, melyeket Molnár Albert teológiai tanár vezetett.

Az intézetben az év folyamán az iskolai ünnepélyeket rendszeres megtartották. Ezek — volt alkalmi beszéd, ének, szavalás, de — mint az igazgató igen helyesen mondja „még sem volt meg az, a minnek szeretném, hogy legyen minden iskolai ünnepség, a szülők és gyermekek együtt ünnepelése a tanítókkal, a midőn az ünnepélyos hangulat hatása alatt megnyílnak a szívek, közelebb simulnak egymáshoz, könnyebben értik meg egymást. Ismerve az iskolai ünnepségek kiváló jelentőségét és hatását a nevelésben, nem volna szabad, hogy legyen iskola, a mely ne rendelkezne iskolai ünnepségek tartására alkalmas helyiséggel, a hová a növendékeknek kívül a szülők és az érdeklődő hallgatóság is kényelmes helyet találjon. És ebben a tekintetben éppen az állami intézetek kellene, hogy köveendő példát mutassanak. Mert, hogy mi és velünk az egész országban még számos más intézet nem tehetne iskolai ünnepségeit azzá, a minnek tennie kellett volna, nem rajtuk hanem egyedül azon mult, hogy nem volt erre alkalmas helyiségünk.

Még megemlítjük, hogy az iskola felett a felügyeletet a kir. tan. felügyelőség és egy több tagu gondnokság gyakorolja.

A tanítást *Pallós* Albert, e lelkes és ügy-buzgó igazgató vezetése alatt hat tanító és hat hitoktató végezte, s hogy milyen kitűnő eredményrel, arról azok a statisztikai adatok tesznek legfényesebb tanúságot, a melyek a növendékek előmeneteléről szólnak, s a mely adatok nem csak a szülőkét, hanem a tanügy minden barátját örömmel tölthetik el.

p.

Tanügy.

A javító intézet zárünnepélye.

E hó 18-án délután a kolozsvári kir. javító intézetben záró ünnepély volt, melynek műsora 16 pontot foglalt magában. Mindannyian igen helyesen és alkalomszerűleg megválasztva és a mi a legfőbb oly szabatos és csattanosan előadva, hogy a nagy közönség, mely tudomást nem vesz, vagy nem akar venni, az állam eme jótékony intézménye felől, oly mértékben, mint azt megérdemelne, bizonyára a legnagyobb megelégedéssel hagyta volna el a termet, hol ezen impozáns ünnepély lezajlott. Mondhatjuk, hogy a legkényesebb ízlést is kielégítette volna az eredmény, különösen, ha azt vesszük tekintetbe, hogy két harmada a növendékeknek tulajdonképen a nevelési processus legelső fokán lépi át az intézet küszöbét.

A műsorban operai részletek, nehéz kardalok szerepeltek, melyeket egyes növendékek, majd a vegyes kar oly prociázással, oly szakértelemmel adott elő, hogy bámulatra ragadta a kevés érdeklődő közönséget. A szavaltat és a monologok is arra vallanak, hogy a beszéd és az értelem tekintetében alapos képzettséget nyernek a növendékek.

Kovács József igazgató egy rövid, de mag-

az egyik folyosóra és azt a látványt, a mit ott láttam, soha sem felejttem el.

A folyosó végén egy hosszú ablak-gazdag arany rojtjal szegélyezett piros bársonnyal volt díszítve. Imitt-amott fehér virágokkal borított növények állottak és a csinosan csoportosított virágok között székek voltak elhelyezve. Egy ilyen széken egy fiatal ember ült, a kit soha sem láttam, a másikon, egy öltözetet láttam, mely valami fátyszerű fehér szövetből, aranyból és ragyogó gyémántokból látszott készíttve lenni. De, hogy mondjam el, hogy eruha viselőjének milyen volt az arca? Az arca alakja tájladat volt, olyan szinezettel, melyet egy festő sem tudna utánózni. Az ives szemöldökök tökéletesek voltak és oly sötétek, mint az éjszaka, a szemek nagyok, sötétek és bársonyosok voltak, éppen olyanok a milyenneket a Velasquez képein láthatók, hosszú sötét selymes pillákkal, a homlok domború volt, a száj, mint egy nyíló rózsza bimbó.

Midőn e leány arcát először megláttam, az nyugodt volt és tele nyugalommal. A társ beszédét hallgatta, de látszott, hogy gondolati másféle jártak. Az egyik kis kezében sárga rózsákat tartott, azt barna haja közé egy sárga rózsza volt kitűzve.

Az arca nyugodt, egyszerűen tökéletes volt, de midőn édes vidám mosollyal felpillantott, annak bübajos kedvessége olyan édes örömmel töltött el, a mi fájdalomná változott.

Gábrriel — mondá lady Lulworth, megállva — tudod-e, hogy ki ez? — Nem tudom, — válaszolám. — Régi játszótársadat, lady Flemyng Mayt, oly teljesen elfelejtetted? — Kit? Az én szép kis gyermekszerelemem, a ki bubáját a karjaiban tartotta és olyan csodálkozó tekintettel nézett rá, midőn azt mondta: „Gábrriel leány név” — Még a szavaira is olyan jól emlékeztem.

vas beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt, a növendékeket munkára és szorgalomra serkentve, hogy a hazának hasznos és jóra való polgári lehesseenek egykoron. Azután a műsor egyes pontjai adatak elő. Végül a jutalmok kiosztása következett, melyekből a munka, szorgalom és jó magaviseletben kitűnők részesültek igazságosan. A jutalmok nagy részét az állam adja, kis részét egy pár magát meg nem nevező uri ember adta.

Az intézetbe magában végtelen példás rend uralkodik, szigorúság szeretettel párosulva, a testi és lelki nevelés minden tekintetben kitűnő. A közönség nem találna tulzolt állításnak, ha a vizsgákon megjelenve végig hallgatná a feleleteket, megnézné az írásokat, a majdnem művészi rajzokat és egyéb ipari termékeket, melyeket mind a növendékek készítenek.

Az intézet olyan kezek vezetésére van bízva, kik igaz ügybuzgalommal és a hivatásukat egész valójában fölfelé tehetéssel egyikeznek megfelelő a kitűzött és magasztos feladatnak. E tekintetben a főderem az intézet lelkes igazgatóját Kovács Józsefet illeti. kívüli leginkább Vásarhelyi, majd Bodó és Andráscsik meg Répai tanárok azok, kik tudásukat áttöntik a növendékekre.

Ez alkalommal mindenkinek figyelmébe ajánljuk, hogy ne sajnálják ez intézettel szembe az érdeklődésüket, mert az minden tekintetben példa szerű és jótékony missiót teljesít.

Dr.

A helybeli ág. hitv. evang. elemi iskola évzáró vizsgálatai a következő sorrendben tartja meg. 25-én, vasárnap, d. u. 3 órakor az I. vegyes osztály, 26-án, hétfőn, d. e. 9 órakor a III. és IV. leány-osztály, 26-án, hétfőn, d. u. 3 órakor a III. és IV. fiú-osztály, 27-én, kedden d. u. 9 órakor a II. vegyes osztály. Mindezen közvizsgálatokra, melyek a templomban (bejárat az iskola udvar felől) fognak megtartatni, a tek. egyháztanács t. tagjait, a t. szülőkét, valamint a tanügy barátjait tiszteletteljesen meghívjuk.

Az iskola majálisa 27-én, kedden d. u. lesz, kedvezőtlen időjárás esetén elmarad a következő szerdára, esetleg csütörtökre. Az igazgatóság.

Évzáró ünnepély.

A segesvári áll. polgári leányiskola a tanévet ünnepélyvel zárta be. Ez iskolát miniszter ur az év őszén nyitotta; ez utal első — tüzbőbáját állotta ki. Nem csuda ha szülők, hatóság és a közönség olyan nagy érdeklődést tanusított iránta. Legnagyobb örömmel jelezhetem, hogy a tanári testület a hozzá kötött várakozásnak teljes mértékben megfelelt. A növendékek feleletei meggyőzőek a jelen voltokat, hogy az előszabott tananyag minden részében feldolgoztotak, az a szép rend és fegyelem, mely ugyszólván állengelt, teljes megnyugvást nyújtott mindenkinek arra nézve, hogy szerdülő leányt jó, kezébe bízta és bizhatja a jövőre. Jobb helyre polgári iskolát a miniszter ur nem állíthatott volna és jobb kére nem bízhatta volna mint annak derék igazgatójára Gyöngyösi Istvánra. Gyöngyösyt nem csak hosszú multja, nagy szaktudása, de különösen rátermettsége praedestinálta az igazgatásra. Gratulálunk Gyöngyössynak n szép eredményhez. Az ünnepély szavaltatokból és szépen előadott énekdarabokból állott, melyek mindenikét megtapsolta a közönség.

Sándor király kosarai.

— A konák titkaiból. —

Sándor királyt az a szomorú sors fenyegeti, hogy utódok nélkül fog meghalni. Nehogy rosszra tessék gondolni: a dolog kizárólagos oka, hogy a szerbek ifjú királyja sehogysom tud feleséget kapni, sőt nincs az a partievadás fertálmagnás, a ki annyi kosarat vágjon zsebre, mint Sándor, Milán egyetlen öröme. Mint az alábbi czikkéből látható, a szerb koronauradalnak korántsem oly fényesek, mint azt némelyek, naiv emberek hiszik s a hogy azt Milán elhitetni szeretné. Mint az alább elmondott eseteken piros fonálként húzódik végig az a szomorú tény, hogy valahányszor a pártienak kiszemelt kisasszony papája leutazott Belgrádba, mindannyiszor szigorú arczczal tért vissza és tagadólag intett.

Az első kosarat a király nálunk kapta. Milán Bécsbe utazott és megkérdezte, vajjon

— Ó örülni fog, hogy téged ismét láthat, — tevé utána lady Lulworth.

Kértem a grófnét, hogy néhány perczig várakozzék. Igyekeztem összeszedni magamat és aztán vakon, eszeveszetten, reménytelenül rohantam a végzetemre.

— Lady May, egy régi barátodat hoztam hozzád — mondá lady Lulworth.

A leány csodálkozva emelte fel az arcát, az első pillanatban nem ismert fel. Egy sárga rózsza leesett a bokrétaájából és én lehajoltam, hogy felvegyem. Aztán fokozatosan láttam az öröm derűjét terjedni az arcán.

— Maga Holmes Gábrriel, — kiáltá — az én régi kedves Gábrriel barátom! Kis fiu kora óta nem láttam. Gábrriel, emlékezik, mennyit játszottunk együtt és futkaroztunk és veszekedtünk!

— Én nem hiszem, hogy kegyeddel valaha tudtam volna veszekedni — válaszolám.

Néhány pillanatra kezembe fogtam a kis puha kezét. A lady May arca sugárzott az örömtől.

— Gábrriel, nem tudom elhinni, hogy csakugyan maga az, a ki előttem áll! — mondá. Régóta nem hallottam magáról és ime, felnőve találom itten és a londoni társaságba vegyülv.

— És én kegyedet, lady May, — kezdém; de eszembe jutott, hogy mily teljes lehetetlenség volt elmondani neki, hogy én őt milyennek találtam, tehát hallgattam.

— Nos, milyennek talált? — kérde.

Sokkal idegesebb voltam, minthogy azt elmondhattam volna és mind a két lady nevetett, mert tudták, hogy mit gondoltam.

— Gábrriel, üljön le ide mellém és beszéljen el nekem mindent magáról — mondá lady May az ő kedves parancsoló tagjel-tésével.

József főherczeg valamelyik leánya nem volna-e hajlandó az Obrenovics nevet fölvenni. Még jóformán audienciám sem volt, mikor a szerb lapok már eljegyzésről írtak. Bécsben e dolog fölött annyira elcsodálkoztak, hogy Milán — szó nélkül odább utazott.

Am nem ment messzire, csak a hesseni herczegségbe, a hol szintén a fia számára ment háztűz nézni. A háztűz itt is megégette a körmeit. A tervbe vett herczegnő nagybátyja ugyanis Szerbországba utazott s ott oly alaposan nézte meg a királyi palotát és a dominiunokat, hogy Milán ismét csomagolni volt kénytelen.

Dőre, aki két kísérlettől visszariad, gondolta Milán és körülutazta az összes közép-európai udvarokat, ám mindenütt zárt ajtóra talált s még Athénben is kosarat raktak a frakkja zsebébe. Erra Milán lejjebb ment egy lépéssel s megkísérlette, nem lehetne-e valami gazdag magyar magnas-kisasszonyt megkaparítani. Akadt is néhány család, amely nem riadt vissza a gondolatól, hogy Obrenovics vérről egyesüljön, ám valahányszor az apa vagy egy rokon Belgrádba utazott, hogy a hesseni herczeg mintájára, kissé körültekintson, a parthie fűstbe ment. Milánnak erre eredeti ötlete támadt: egy nagy amerikai schaden-hez (értsd: házasságközvetítő) fordult, hogy szerezzon meg egy gazdag yankee-családot.

A tengerentúli lapok azonnal fantasztikus leírások és képek közzöltek a nagy Szerbiáról, megjelent a soha nem létezett szerb korona, királyi páleza és alma, de hasztalan, az amerikai nábobok se bíztak meg Sándorban.

Most aztán Natália a kezébe vette a dolgot, elsőbb egy orosz herczegi családnál próbált szerencsét majd még a nem éppen prima kaukázusi tizenegyágú koronával is beérte volna, hiába! a kaukázusi herczeg leutazott stb.

Még lejjebb kellett menni s most a regényes Celinje lón a tervezgetés középpontja. Am Nikita mikor egyik lányát az olasz trónörökösrel jegyeztette el, hallani se akart Sándor-ról és Szerbiáról s így Natália már egy szerb patricziusezerald leányával is megelégedett volna.

Igy történt, hogy Konstantinovic gárdezredes gyermeket szemelték ki s a partie tényleg már csaknem dűlőre is jutott, mikor az agg ezredes döntő pillanatban meggondolkozott és a király egészségi állapotára hivatkozva megköszönte a kitűntetést. Így áll a dolog ma:

Sándor nem kap menyasszonyt és rideg agglagényi életnek néz elé.

Mulatság.

A Bánffy-Hunyad és vidéki ifjúság f. 1899. évi június 24-én szombatn Bánffy-Hunyadon az „Ágazat” erdőben d. u. 4 órakor zártkörű Junálíst rendez.

SZÍNHÁZ.

Perényi Margit válni készül.

A Nagyváradi Szabadság írja: Színházi körökben beszélük, hogy Perényi Margit a társulat kitűnő szubrett primadonnája Bölöny inténdánstól szerződése felbontását kérte. E lépésre — hirt szerint az szolgáltatott okot, hogy a mult heti műsorváltozást előidézett és egyik legkiválóbb színházi orvos hiteles bizonyítványa által által kétségtelenné tett indispozícióját maliciának tekintették és bár vasárnap bejelentette, hogy a tegnapi „Carmen” előadáson már énekelhet, az igazgatóság Micaela szerepének — a primadonna egyik legjobb szerepének — elénklésére Budapestről hozott énekesnőt.

Visszaestünk a régi kerékvágásba, éppen mintha az évek nem választottak volna el bennünket — ő volt a királyné és én ő hűséges és alázatos alattvalója, rabszolgája.

— Gábrriel, én mindig tudtam, hogy maga poeta, — folytató lady May. Maga nem tehetett arról, mert annak született.

— Lady May, — mondtam — én nem tudok társalogni; a szemel ezerféle gondolatot költenek fel bennem és megzavarunk.

— Gábrriel, ugy hát tánczoljunk — mondá.

Vajjon igazi földi táncz volt az, földi zene ütemére járva? Ha igen, ehhez hasonló még soha sem volt. Bármily bohó álmodozó voltak, a mostani boldogságot nem tudtam realizálni. Midőn a követség aajtán beléptem, két erős érzelem volt a szívemben; az egyik a márkizné iránti tiszteletteljes bámulat volt, a másik az az erős kívánság, hogy lady Lulworthot lássam. De most hirtelen és minden figyelmeztetés nélkül ugy látszott, mintha az egyik világból egy másikba léptem volna, szívemet és érzéseimet elveszítve.

Mi nem szüntünk volna meg tánczolni, de a zene megszűnt. Ekkor lady May azt mondá:

— Gábrriel, vegye a kezébe a táncz rendemet és írja a nevét az üres helyekre. Azt gondolom, hogy egy keringőt és francia négyest tudok magának adni.

— Csak annyi lesz az egész? — kérde. De, bocsánat — megleledkeztem; én nem tartozom másokkal tánczolni. Csenden állhatok és nézhetem magát.

Lady May nevetett és azzal a kedves őszinteséggel, mi őt mint gyermeket oly élnállhatatlanul vonzóda tette, azt mondá:

Folytatása köv. sz. (K.)

A kis primadonna távozása rendkívül súlyosan érintené társulatunkat, mert az ő kiváló soubrett talentuma és ügyes énektudása egyik főerősségét képezi sokat dicsért énekes anszambelünknek. A társulatnál nincs senki, a ki csak megközelíteni tudná is az ő sajátos szerepkörét. Épen ezért a színházjáró közönség érdekében óhajtanónak tartjuk, hogy az inténdás találja meg a kiegyezés útját, a melylyel továbbra is megtartsa a közönség számára annak igaz kedvenczét.

Bucsó.

Széchy Károlyné, Lorencz Josefín, a kolozsvári átlárvadó egylet megteremtője s az egylet lapjának szerkesztője, a következő sorokkal bucsuzik el a lap olvasóitól:

Az Á. V. E.-nek f. é. május havában tartott közgyűlésen beadtam lemondásomat ugy az elnökségről, mint e lapok szerkesztéséről. Az okot, mely engem erre indított, a mély fájdalmat és gyászt mely szívemet érte és melyből soha ki-gyógyulni nem bír, lemondó levelemben, mely az „Állatok Védelmé” mult havi számában megis jelent, kifejtettem: tehát nem ismételtem itt, csak hálás köszönetemet fejezem itt ki az olvasó közönségnek azon szeretetért és támogatásért, melyben engem és e kis lapot részesíteni szives és kegyes volt.

Az élet folytonos jövés-menés. Én megyek s jön más a helyembe, a kit újra más fog követni. Az alakok változnak, a lényeg marad. Nem igen veszt vele valaki. Az „Állatok Védelmé” megmarad a közönségnek, bár maradna meg a közönség is e lapnak. Ezt szívemből kívánom az Á. V. E. érdekében.

A lap szellemi részét s az ifjúsági pályázatokkal illető közlemények vagy kérdés-közlések ezentul Bányai Elemer urhoz, az új szerkesztőhöz, az előfizetési pénzek az Á. V. E. buzgó titkárhoz, Van der Velden Edéné urnőhöz vagy id. Virányi István pénztárnok urhoz, a lap szétküldése körül esetleg előforduló felszólalások pedig Gombos Ferencz urhoz intézendők. Panaszokat állatkínzás miatt közvetlen a rendőröknek vagy Szabó József rendőrkapitánynak, Szőke Bálint rendőrfelügyelőnek, Filippi Gyula rendőrbiztosnak lehet bejelenteni, akiknek nemcsak kötelességük, de szives örömiük is az állatvédelmet elősigiteni.

Széchy Károlyné, Lorencz Josephine.

Atzél Béla br. terve és a testi nevelés.

Kolozsvár, június 21.

A magyar nemzetnek időről időre támadnak jeles férfai, kik egyes, addig elhanyagolt kérdéseket napi rendre hoznak s megbirkoznak a nehéz munkával, hogy azt dűlőre is juttassák.

Ilyen férfiként tünt fel Atzél Béla báró.

Atzél Béla báró nem csak ötletes és genialis férfi, hanem gyakorlati érzékkel is bír arra, hogy a mit lángelméje alkot, azt praktikus esze, hatalmas ereje keresztül is vigye.

Atzél Béla bárónak eszébe jutott néhány év előtt a park klub létesítése, s azt fáradsággal megteremtette. Milyen syisplusi munkát végzett itt és mily siker koronázta törekvéseit, egy más alkalommal leírom. E park klub lendületbe jött, szolgál a magasabb izlésnek és a mű iparnak.

Most felvetette a sport telep tervét s folytonos agitálással és felolvasásokkal lakadatulunk munkálkodik azon, hogy azt meg is teremtsé. Minden vonalon oktat, tájékoztat, buzdit, lelkesít, hatalmas terve népszerűvé tétele érdekében.

Hibát követnénk el, ha csupán passiv szemlélői lennénk e hazafiai lelkeséssel megkezdett akciónak.

Azt minden magyar ember érzi, hogy a mit Atzél Béla báró e sport teleppel tervez, az szükséges is és ha dűlőre jut, eredményeiben áldásos lesz a magyar nemzet fiainak, a jövő generáció testi fejlődése érdekében.

Kötelességünk tehát, hogy ne csak passzív szemlélői legyünk e hatalmas alkotásnak, hanem a munkából részt kérjünk, hogy az a „vitési torna”-hely a magyar lovagkor tradíciójának megfelelően, a hol Toldik támadnak és a hol Holubárokat győzzenek le nemzetünk vezetésre felkent legelső magyar emberei.

Én bizonyos aggodalommal nézem azt a munkát, a mit Atzél Béla báró végez. Aggodalmam onnan ered, mert félek, miképp homokra épített csarnok lesz az a sporttelep, fundamentum nélkül. Már pedig egy ilyen kolosszális terv, erőteljes fundamentumot érdemel.

Az alapásást képtelen elvégezni maga Atzél Béla báró. Ide a kultuszminiszteriumnak nem kapkodó, hanem tervszerű és mélyreható, rendszeres munkája s az egész ország értelmiségének lelkes hozzájárulása szükséges.

Ha mindez meglesz, fiaiban olyan erőssé tehetjük a jövő Magyarországot, mint nemzet-i államot, hogy azon a pokol kapui sem diadalmaszkodhatnak.

És ez nem kicsinylendő dolog, ellenkezőleg első rangu feladatok közé tartozik.

Igaza van Atzél Béla bárónak, midőn tegnapi tárczánkban közölt felolvasásában azt mondotta, hogy Angliában alig találai behorpadt mellő embert, mert azoknál legfontosabb nemzeti intézmény a játék. Nagy dolog az, a mikor egy hatalmas nemzet kész odaadni gyarmatai drágaságait, Britisch muzeumának műkincseit, bankja aranyrudait, csak hogy játéktereit ne bántsák.

A magyar nemzet is rendre minden eddig elvesztett nemzeti kincseit vissza szerezhetné, csak arra kellene módot nyújtani, hogy erejét fejleszthesse és annak teljes tudatára ébredhessen s azt az őt erő, melyet kifejlesztett, kellő-képen fegyelmezni és alkalmazni tudja.

Erre módot és alkalmat nyujtana egy ilyen sport telep, mert annak akezőja kihatna az ország minden részébe.

Természetesen a kormánynak a rendszeres támogatás tekintetében elől kellene járnai s a társadalom egyik fontos kérdésnek kellene, hogy tekintse a testi nevelés ügyét, melynek felkarolása modozatairól közelebbről még beszélni fogunk.

Kuszkó István.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, június 21.

Hány választója van Kolozsvárnak? A választók összeírását a kiküldött összeíró bizottságok elvégezték s beteterjesztették a városi tanács-hoz, a mely most állíttatja össze választókerületenként és betűrendben.

A beteterjesztett adatok szerint az összeírt választók száma az adóhátralékosokkal együtt **3476**.

Tavaly volt a választók összes száma **2310**.

Igy az új törvény értelmében növekedett a választók száma **1166**-al.

A beteterjesztett jelentések szerint: A b.-közép, b.-magyar, főtér, unió tizedben összeíratott **872** választó.

Külmonostor tizedben **261**.

Külszén. tizedben **241**.

Kétvízközi tizedben **474**.

Külközép külmagyar utczai tizedben **618**.

Hidelvei tizedben **768**.

Kolozs-Monostor **95**.

— **Dr. Hegedüs István**, budapesti egyetemi tanár, tegnáp Budapestről Kolozsvárra érkezett betegn fekvő édes anyja látogatása végett. Dr. Hegedüs bátyjával, a miniszterrel egyszerre tervezte idejöveteletét, de ebben egy érettségi vizsgálaton volt váratlan elfoglaltsága gátolva meg, s így érkezett ide egy nappal később.

— **A veszett eb garázdálkodása.**

Veszett komondor garázdálkodott tegnáp d. u. Kolozsvárt. A kómáli oldalon levő villák körül csatangolt a veszett eb, be ment Csengeri egyetemi tanár udvarára és ott megmarta a tanár udvarán játszadozó gyereket.

Innen a Sáneczalján ment végig a kutya, s ki ment Kolozsmonostorra. Be ment a monostori gazd. tanintézet udvarára, s innen az oláh templom sikátorán át a közönség végig haladt. Utközben igen sok gyereket megmarta. E kutya garázdálkodása miatt nagy a rémület minden felé. A Csengeri gyereket még a tegnáp esti gyorsvonattal elvitték a Pasteur intézetbe, Párisba.

Erélyes intézkedésekre volna szükség az ebek garázdálkodása ellen. Lapunknak ez ügygel foglalkozó vezércikkére e helyen is felhívjuk az érdekeltek figyelmét.

*

A dühös eb, mint értesülünk, még négy gyereket marta meg, a kiket a ma esti vonattal szállítanak Budapestre a Pasteur intézetbe.

A mentőknek is adott dolgot a dühös eb marás.

Giládi Tili Nagyhid utcza 5 sz. a. lakó gyerekenk karját súlyosan megmarta, a mentők kötötték be.

Czudor Mihály Majális utcza 6 sz. a. lakó szabó segédnek is a karján súlyos marási sebet ejtett egy másik veszett eb. Mindkettőnek sebeit a mentők kötötték be.

Azt az ebet, mely a csengeri gyereket megmarta, a monostori intézet udvarán fogták el s verték agyon.

Azon kívül két veszett ebet fogott el az ebvadász.

Egyet a Széchenyi-téren, mely a kóbor ebek háborítatlan gyűlhelye, egyet pedig a közvághid előtti téren.

A hatóság figyelmébe ajánljuk az ebvadász megrendszabályozását.

A Széchenyi-téren, hol annyi gyerek jár-kel, régóta állandó gyűlést tartanak a kóbor ebek.

Néha 15—20 kutya verekedik és garázdálkodik itt. Több ízben beszökölt a lakosság telefonon a gyepmesterhez, felhívta, hogy szálljon ki és fogja el a kutyákat; nem teljesítette egy alkalommal sem. Az Ellenzékben is panasz adatott közre e miatt, nem volt semmi foganatja.

Most megtörtént a szerencsétlenség, melynek előre láthatatlan következményei lehetnek.

A hatóság lásson most erélyes intézkedések után.

— **Megkezdődött a nyár.** A kalendáriumok tanítása szerint ma reggel vette kezdetét a hivatalos nyár. Tegnap volt a legrövidebb éjszaka és a leghosszabb nappal. Mától fogva már fokozatosan rövidülnek a napok s a mint mondani szokták: haladunk befelé a télnek. Hát a mi a hivatalos nyarat illeti, e sorok írásig nem lehet panaszunk ellene. Ma reggel teljesen felhőtlen égről tízték alá a nap meleg sugarai erre a Falb jóslatainak megfelelően pompásan megáztattott földdarabra. Mindenki érezte és hirdette is uton-útfélen a mai napon, hogy ime nemcsak a kalendáriumban, hanem a természetben is beköszöntött a várva várt nyári időszak. Nagy dícsérettel nem halmozzuk ugyan el, mert az előzmények után valószínűleg nem bizakodhatunk a ma beállott nyári idő tartósságában, de mert ma tényleg teljes ünnepi pompában köszöntött be hozzánk, hazafias örömmel üdvözljük *Nyár* ő fenségét s kívánjuk, hogy köztünk való tartózkodása ne legyen rövid és ránk nézve ne legyen — *kelletlen*.

— **Kuntz Elek**, tankerületi kir. főigazgató, ki a legutóbbi három napon át a kolozsvári r. kath. főgymnásiumban elnökölt az érettségi vizsgálatokon — tegnap éjjel *Gyulafehérvárra* utazott a hol, az ottani gymnásiumban ma kezdik meg az érettségi vizsgálatokat, melyeken, mint miniszteri biztos a főigazgató elnökölt.

— **Maturansok bankettje.** A kolozsvári r. kath. főgymnásiumban tegnapi befejezett érettségi vizsgálatokon megvizsgált és éretletnek nyilvánított tanulók szímszínház 23-an, tegnap este a tanári kar tiszteletére a Központi szálló külön éttermében vacsorát rendeztek, melyen a tanárok közül részt vett Riethy Károly, dr. Lóky Béla, Holló Ferenc és Vernes Lajos notanárak. A haratságos vacsora folyamán báró Horváth Emil mondott hatóság felkészítőt a tanári karra, melyre ezek nevében dr. Lóky Béla a 8-ik osztály volt főnöke válaszolt sok megilletéssel, poharát az ifjuságra emelve. A vidám időtöltésnek jóval éjjel után volt vége. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy az egybegyűlt ifjak közül egyeseket elhatározták, hogy tíz év múlva itt Kolozsvárt találkoznak egymással, s erről a megegyezésről írásbeli nyilatkozatot állítottak ki, melyet valamennyien aláírtak.

— **Hegedűs miniszter és a tehenes gazda.** Mióta Hegedűs Sándor a közhíralom és a király kegye a piros miniszteri bársonyszékbe ültette, a hivatalos audenciákon kívül, otthonjában is annyian keresik fel a népszerű minisztert és jószágos nejét, hogy az elsőzoba csemetéjéig reggeltől estig folyton czilingel, hirdette a jelenléteket, kik rendszeren azzal kezdik mondogájukat, hogy az ők bajukon csak a kegyelmes ur, meg a kegyelmes asszony tudnak csak segíteni.

És sok igazuk is van ezeknek, mert Hegedűs miniszter senki előtt el nem zárja ajtaját és nincs az országban egy második, a ki ennyi embernek igazította volna el ügyes-bajos dolgát, mint ő.

Mióta pedig miniszter lett, azonkívül, hogy nejevel együtt naponta szakszakra menő leveleket kapnak, a melyek mindig valamely kérelem végződnek, a személyesen jelentkező kérelmezők is napestig ostromolják.

A napokban a többek közt egy falusi kis paraszt-gazda jelent meg a Hegedűs palotában s kért bebecsátatást. A kegyelmes ur nem lévén oda haza, a jelentkezőt a kegyelmes asszony fogadta.

Mi járatban van jó ember, kérde a kegyelmes asszony.

Nagy sor ez, feleli, de könnyű ám se giteni rajta, ha akarja, mert méltóztatik instálom tudni, hogy van nekem egy tehenem.

Nem afféle hitvány jószág, mert minden esztendőben kettőt is ellett, de egy idő óta, valami ördög bujt belé, egyet sem akar elleni.

Azért azt gondoltam, hogy tovább adok rajta, s meg kínálom vele a miniszter urat. A kegyelmes asszony magyarázatni kezd, hogy az ő férje nem veheti meg, mert nem foglalkozik marhatenyésztéssel, más miniszteriumhoz tartozik a dolog.

A gazda csak hallgatja, de a mint szóhoz jut, kijelenti, hogy bármint mondja is a kegyelmes asszony, ő jól tudja, hogy a kegyelmes ur a fő „kereskedő miniszter” ur, ki az efféléket igazítja.

Csak nagy nehezen sikerült a kegyelmes asszonynak megértetni, hogy a férje hivatalához ez a dolog nem tartozik, hanem

Darányi exelencziás urhoz, a ki, hogy mint végzett a tehenes gazdával, mint a kegyelmes asszony megjegyezte, még nem tudja, de kíváncsi rá.

— **Tűzoltászat Kolozsvárt és a vidéken.** Most a nyári meleg napok beálltával a tűzoltásra és a tűzoltó szerek jó karban tartására nagy gondot kell fordítani. A kolozsvári tűzoltóságtól várja a közönség a megnyugtató értesítést arról, hogy vajon a központi városi őrségen és az önkéntes egyleten kívül mennyiben vannak felszerelve, begyakorolva a tűzoltászati működésükben hanyatló monostori tűzoltóság, továbbá a dohánygyári tűzoltóságok. Megnyugtató értesítésre volna szükség arról, hogy a különben jól szervezett vasuti tűzoltóság közreműködésére a városi megye területeken, mily időben és mennyiben számíthat? A katonaság mily támogatásban részesíti vesz esetén a kolozsvári tűzoltóságot? A Felsőszén és Kökért-utcai Solymosi-féle gyár munkásaiból megalakított-e a gyári tűzoltóság? Mindezeknek működési és szolgálati rendét kellene megállapítani az önkéntes egylet szolg. szabályzatának kibővítésével.

Kolozsmegye községekben a tűzoltászat ügye teljesen el van hanyagolva. Kolozsvármegye alispánja előtt ez ismeretes. A mióta a Tarnóczy-gyár vizipuskáit hitelbe megvettette az akkori kormány a falukkal, s ennek már 8—10 éve, azóta a tűzoltó gyakorlatokat sehol kötelezővé nem tették. A községek felekedőit a gondatlanság miatt a rozsdá megetté, nem használható. Néhol trágya levet szivattyúznak a vizipuskákkal.

A vizes hordók, vedrek vagy tönkre mentek, vagy nem léteznek. Így merülnek aztán fel olyan égesek, a melyek egész községeket fesszenek szerencsétlenné. Ez által pusztul a nemzet vagyona is és növekszik haza részünkben az amugy is nagy nyomorúság, esőkken az adó alap s így falu, megye, állam, mind kárát vallják ennek.

Kolozsvármegye alispánja s egyáltalán az erdélyrészi alispánok hívják fel szigorú közirathat a községet arra, hogy a tűzoltó szereket jókarban tartásuk s vasárnaponként a község népe tűzoltászati gyakorlatokat tartson. E gyakorlatoknak nem csak humanus, hanem kulturális hatása is lesz. Csökkenni fognak ez által a korcsmai verekedések is.

Gondoskodni kell azonban arról, hogy e tárgyban kiadott rendeletek ne maradjanak a papírosan írott malasztékpen, hanem végre is hajtassanak. E tekintetben a főszolgabírákat és körjegyzőket az ellenőrzéssel felelősség mellett kell megbízni.

Miután pedig a takarmány gyűjtés részint közeledőben van, a tűzoltászati intézkedések első rangu szükségét képez s azért az e tekintetben mulasztásokról vagy mize-riákról beklődött panaszoknak mindig tért fogunk nyitni.

— **A főtér szabályozási munkái** közül tudvalevőleg még csak a templomkerítés, valamint a templom körüli terület parkozása, továbbá a róm. kath. egyháznak főtéri új bérháza előtti terület aszfaltozása van hátra. A templom körüli rendezkedés befejezését két dolog hátráltatta: az egyik a régi kapu eltávolítása, a mit eddig az egyházközség ellenezett; most már beleegyezett ugyan, de kérdéses volt még mindig, hogy hová vitessék a rozoga kapu. A tanács árlejtést tartott s az eredmény az volt, hogy a bontás és újból felállításért (a Kalvárián vagy a Külmagyar-utczában a Szent-Péter templom előtt) 1800 frtot kértek; erre a tanács új kapuról dolgoztatott tervet, még pedig a régi kapuból csak a köszobrok felhasználásával; egy ilyen új kapu is ezer-négyszáz forintba kerül. A város és a római katolikus egyházközség képviselői ma délelőtt tárgyalták ezt a kérdést, s egyhangulag abban egyeztek meg, hogy a város bontassa le a régi kaput, s a kö-szobrok felhasználásával 1400 frt kiadás keretében állíttasson fel a Szent-Péter templom előtt egy hasonló stílusban tartott új kaput. A templom kerítésére nézve a bizottság egyhangulag elfogadta Pákey Lajos megépítés új tervrajzát és költségvetését, mely szerint 30 centiméter magas kö-alapok 85 centiméter magas, gót stílusú öntött vas rács korítás fog felállítását, 13 méter maximális és 6 méter minimális távolságban 120 centiméter magas kö-öslopokkal, az összes költség 7000 frtra megy, s a kivitelre árlejtés fog tartatni. A Pákey által természeti nagyságban bemutatott rajzminta szerint a tervezett kerítés valószínűleg disze lesz a főtéren. A kertészeti berendezésről két terv és költségvetés került a bizottság elé: az egyik Ritter Gusztávtól, a másik Zobázt sétáteri kertészől. Mindkettő a költségeket az első berendezésnél 2200 frtra, az évenkénti fenntartásnál 320 frtra teszi. Azonban a bizottság a parkozás fölött ezutal még nem határozott, hanem csak a kerítés felállítását fog dönteni, a mi tova őszkor következik be. Így hát a templom körüli park az idén nem lesz készen, csak a jövő tavasszal. Az értekezleten a város részéről a polgármester mint elnök, Salamon A. tanácsos, mint a főtér rendezésének a vezetője, továbbá dr. Csiki Viktor, br. Feilitsch A., Sándor József és Pákey Lajos; az egyházközség részéről: dr. Biró Béla plébános, dr. Farkas Lajos főgondnok, Nagy Kálmán aligondnok és Mák Ferenc ekleziásai köldöttök vettek részt.

— **Borellenőrzők Nagy-Küküllőmegyében.** Vettük a következő sorokat: Borellenőrzők Nagy-Küküllőmegyében című cikkhez legyen szabad nekünk mind szemlélőknek pár sorral hozzá szólni. Valóban nemcsak dícsérettel, hanem bámulatot érdemlő érdeklődéssel a fáradságot, s még költiséget sem kímélő odaadással teljesíti elnöki tisztét Gáspár József királyhalmi bírtok bérli. Most, mint adókirovó bizottsági elnök működése közepette is, a mint halljuk ismét két helyen mintázott panos borokat, a járási tb. főszolgabíró Boér Mihály közbejöttével.

— **Hazafias kijelentés.** Brassóól írják, hogy Metianu János, román metropolita a magyar evang. egyház küldöttségének tisztelgése alkalmával a következő hazafias kijelentést tette magyar nyelven:

„Igen örvendek — mondotta, — hogy a magyarok is megemlékeztek rólam és nagyon köszönöm, hogy eljöttek hozzám. Biztosítom Önöket arról, hogy a haza iránt én is ugyan-azon érzelme- ket táplálom, mint Önök és itt létem alatt gondom lesz reá, hogy ezt hűveimel is megértessék, mert mi jól meg-ferhetünk egymás mellett ebben az országban, ha akarunk”

— **Villamos világítás Marosvásárhelyen.** Marosvásárhelyt egy czég ajánlatot tett a városnak arra, hogy engedje meg, mikép a petroleum világításért fizetett évi 6000 frtért ő ennél sokkal jobb, villamos világítást rendezzen be az utcákon. A város ebbe készséggel bele egyezett s így most minden utcával a városnak az 5—6 gyertya fényű, pislogó petroleum lámpák helyett, 16 gyertya fényű izzó lámpákkal van megvilágítva. A vállalkozó nagyon jól jön ki és a magánosok is hozzájárulhatnak az egészséges és tűzbiztos villamos világításhoz. Ilyen módon, vagy vállalati uton, vagy házi kezelés mellett, Kolozsvár városa is létesíthetne villamos világítást. Kolozsvár városának, a légszesz gyárral kötött szerződése értelmében joga van azokban az utcákban, azokon a tereken, a hova a légszesz bevezetve még nincsen, bármily világítást, tehát villamos világítást is létesíteni. Ennélfogva Kolozsvár városa, a 6000 frt költségét meghaladó petroleumi világítást felcserélheti villamos világítással. Létesítheti ezt akár házilag, akár vállalati uton. A létesítés kevésbe kerülne. Ott van a városnak felhagyott vízvezetékű gépház, mellett tetemes vízi ereje. Víz és gőz egyesítésével teljesen olcsó energia fejleszthető. A nyert villamos erővel világítható Kolozsmonostor, a sétatér, a Rákóczi-hegy összes villáival, a felsőbb leányiskola az egész libutzgái-utczával. Hisszük, hogy erre nézve, ha komoly ajánlat tétetnék, a társulat részéről készséggel fogadná el a város közönsége és polgársága.

— **Isten nem ver bottal.** Tehetős, jómódu ember volt Szegeden B. K., körülbelül 30—40 ezer forint értékű vagyonnal úgy, hogy gond nélkül tölthette napjait. Egy haja volt, — hogy nagyon szerette a fiát. Anyira szerette, hogy még halála előtt fiának adta oda minden vagyonát azzal a kikötéssel, hogy élte fogytáig eltartja. A fia fogadkozott is erősen, hogy megbecsülje öreg, munkaképtelen apját s így az boldogan költözött oda fia családjához. Nagyon megbecsülték ott az öreget; rövid idő múlva kikerült a kúszóberre onnan az udvarra, majd kivertek az istállóba s a porázra kötötték, mint az ebet. Ott nyomorgott bűzben, piszkokban, hóban, fagyban az öreg sokáig; véletlenül jöttek nyomára a jó szomszédok s feljelentésükre a rendőrség aztán kiszabadította az őszhaju embert az istállóból, ahol több verést kapott a halás fiutól és a vele egy huron pendülő balkezére való menyőtől, mint kenyeret. A rendőrség közbelépésére onnan kiszabadult hosszú esztendőket rettetetes sínlődés után. Idegen emberek vették pártfogásuk alá a saját portájáról saját fia által kitaszított embert, kit bá-nata és a hosszú kínlódás annyira megtört, hogy két hónappal azután meghalt. De előbb még megkötözték a fiát. Az átoknak meg volt a maga borzasztó foganatja. A fia családja szétzilált, ki erre ki arra el, a családól pedig most halt meg olyan halállal, amelyben lehetetlen nem látni a büntető Isten útját. Öt nap előtt a teljesen egészséges embernek elől a szava s azóta alig tudott levegőhöz jutni, folyton fuldoklott, folyton fojtogatta őt napon keresztül a halál. Most meghalt.

— **A száztötves ember.** A tudósok kutatják, mitől él az ember soká, hogyan táplálkozzék és éljen, hogy hosszú életű legyen? ... Hogy nem muszáj bőfűvel, tojás-omlettel és tokajjal élni, azt mutatja a Muladi István öreg pásztorember tanulságos élete. Egy doktor fölkereste a híres öreget, mert híres öreg ő. 105 esztendő: hogy kikérdezze, miképen élte a világot? Hogyan táplálkozott?

A 105 esztendő férfiú ott guggolt a ház előtt és nézte a szálló golyákat és ott ily szót váltottak:

Orvos: Ugyan öregem, mivel élt maga? Öreg: Mivel? Hát mint aféle pásztorombor, kenyérről, szalonnával, még esőtől borge husával.

Orvos: Bort iszik-e? Öreg: Nem iszik, mer nincsen, nem telik rá, hanem pálinkát, mer az olcsóbb.

Orvos: Hát dohányozzik-e öreg? Öreg: Igón, bagózik, mer az pipaszárat nem bíri mán tartani asztám fog néki...

— **A diákok érdekében.** Egy amerikai orvos azt híreszteli, hogy sikerült kitálatni a módját, mint lehessen megszabadítani a diákokat attól a kellemetlen állapottól, melyet az iskolában rövidesen „drukk” nak neveznek, és a mely azt okozza, hogy a leg-szorgalmasabb tanuló is annyira megzavarodik, hogy nem tud értelmes feleletet adni. Az orvos azt ajánlja, hogy a diákok a vizsga előtt pár napon át vegyenek be naponként háromszor tíz-tíz csepp gelseniumot, vagy hat csöpp laudanumot. A ki azt megteszi, nem veszíti el eszméinek fonálát, ha egyáltalában vannak eszméi.

— **Az istenharagja Hajdu-Böszörményen.** A mult heti országos viharokból bőven kivette a részét Hajdu megye. E hó 17-én erős fagy volt éjjel Hajdu-Böszörményben és környékén, mely kivált a hűvelyes veteményeket viselte meg nagyon: 18-án pedig akkora jégverés volt, a minő emberemlékezet óta nem pusztított a vidéken. Egyneked óráig hullott az esővel vegyes tyáktójas nagyságu jég, a mely vastagon lepte el azután a földet, lerongálta a fák ágait s leveleit és tönkre verte a vetéseket. Az idén aratás nem is lesz az épületekben a keletre s délre fekvő ablakokat mind beverte a sűrű jég, a középületeken igen sok a bevert, vagy sarkukból kifordított ablakok. A vetésnek kis része volt csak biztosítva. A szőlőkben nincsen kár, mivel arra nem huzódott a fagyteget, De egészen tönkre ment a határ délnyugati része Sok baromfit agyonverte a jég.

— **Szépírást tanítás.** Lázár J. Ödön a szépírást tanára a július-augusztusi szünidőkön magán tanuló részére tanfolyamot nyit azok részére, a kik a szépírást megtanulni óhajtják. Lázárnak a tanításra gyakorlati módszere van, mely a tanulást könnyűvé teszi. Ajánljuk a tanfolyamot az érdeklődők figyelmébe.

— **Lakást keresek** október 1-re, 5—6 szobával. Feltételek: világos, tiszta szobák; száraz falak; kert és lehetőleg külön udvar. Címzet T. jegy alatt a kiadóban.

Gazdaság.

Szőlő termés az erdélyi részeken.

A műbor eladónak a jövő évben ismét tér nyílik, mert gyenge lesz a szőlő termése. A szőlő az erdélyi vármegyékben jól fejlődik, azonban csak közepes hozammal bíztat, nem olyan sok a fűrt, mint a mennyit eleinte remélni lehetett. Permetezése az időjárás miatt lassan halad, a peronoszpóra helyenkint már meg is lepte. Legnagyobb termés ígérkezik ez idő szerint Szeben vármegyében.

Szőlősgazdák kartellje Aradon.

Tudósítónk értesít Aradról, hogy a radnai hegyközséghez tartozó szőlősgazdák egyezményt kötöttek egymással, melyben megszabják, mennyit fizessenek a munkásoknak s mennyi legyen a munkaidő. A munkaidőt reggeli 5 órától naplementéig szabják meg, közben két órást szánva evésre és pihenésre. A legkisebb munkabér napi 35 kr, a legnagyobb 90 kr. lehet. Aki munkásainak ennél többet fizet, vagy rövidebb munkaidőt engedélyez, avagy másnak munkását elcsábítja, az bírságot fizet. A kartellben két község; Mária-Radna és Radna-Baraczk szőlőtulajdonosai vesznek részt.

Ilyen kartell a kolozsvári szőlős gazdákra is ráférne, a kik szőlőjükbé drága pénzért, tudatlan, értelmetlen munkásokat kapnak.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

Pártértekezlet.

Bueapest, jun. 21.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt tegnap este 6 órakor Kossuth Ferencz elnökele alatt értekezletet tartott. Tárgyalás alá kerültek a kormány-nak a várm és kereskedelmi viszony rendezéséről szóló s a képviselőház holnapi ülésén tárgyalandó javaslatai.

A párt elvi álláspontjánál fogva a javaslatokat **el nem fogadják.**

A párt elveinek kifejezésre juttatása végett a párt megbízásából fel fog szólalni Kossuth Ferencz, a ki határozati javaslatot is terjeszt be **az önálló vánterület** létesítése érdekében.

A pártelnökön kívül szólásra jelentkeztek még: Komjáthy Béla, Bartha Ödön, Polczner Jenő, Richler Győző, gr. Benyowszky Sándor stb.

A párisi események.

Páris, jun. 20.

Hir szerint Loubet elnök Bourgeois akarja megbízni a kabinet alakítással.

Meline és Poincaré levelet írtak a Havas-ügynökségnek, a melyben tiltakoznak egyes lapoknak az ellen a ráfogása ellen, hogy a Waldeck-Rousseau-féle kombináció meghiusulásáért őket terheli a felelősség.

Szerencsétlenül járt székelyek Romániában.

Budapest, jun. 21.

Mint minden évben, úgy az idén is több ezer székely munkást szerződtettek romániai ügynökök mezei munkára. Ezeket a munkásokat keserves csalódás érte. A nagy szárazság miatt egész Románia területén nem kapnak munkát. Rongyosan, éhesen csavarognak szétbénult Románia barátságtalan földjén, keresve és nem találva munkát, kenyeret. A legnagyobb része anynyi keresethez sem jut, a mennyiből vissza utazhatna. Még szerencsések azok, a kik a román rendőrségnek sze-

met szurnak, mert ez a rongyos, munkanélküli hadat összefogdosztatja és visszatolonczoltatja a határig.

Sima Ferencz ügye.

A „Kel. Ért.” jelenti:

Csongrád, junius 21.

A Sima Ferencz képviselő elleni megyei hajsza állandó viharban tartja Csongrádmegye közönségét. Népgyűlést népgyűlés vált föl, hogy a nép fölháborodásának kifejezést adjon. Vasárnap három helyen volt népgyűlés: Szegváron, Mindszenten és Sándorfalván. A nép mindenütt ezrével vett részt a népgyűlésen. E gyűléseken megalakították a Sima esetéből alakult Csongrádmegyei ellenzéki egyesület fiókjait, melyeknek már ma is több mint háromezer tagja van.

Tegnap ismét Csongrádon volt népgyűlés, melyen legalább 5—6 ezer ember vett részt. A gyűlésen határozatba ment, hogy a Vadnay-féle erőszakos kormányzat megszüntetése céljából egy nagyszámu küldöttség menesszessék a kormányhoz, sőt magához a trónhoz is. E küldöttségbe Szentestől 50-en, Csongrádról 30-an, Dorozsmáról 30-an, Sándorfalváról 25-en, Algyőről 10-en jelentették be részvételüket. Hátra van még: Kistelek, Horgos, Tápé, Csány és Tömörkény. A küldöttség a napokban Szentestől indul külön vonaton. A nép elhatározása az, hogy a királyhoz szóló kérvényt a küldöttség, miután Ő felsége ez idő szerint Bécsben van, oda is elviszi.

Hentzi-utca.

Budapest, junius 21.

Bécsben egy utcát elneveztek Hentzi-utczának. (Legyenek boldogok vele.)

Megbízás.

Budapest, junius 21.

Párisból sürgönyzik: Loubet elnök táviratlag felkérte Bourgeois-t, ki jelenleg Hágában van, kabinet alakításra.

Bourgeois azt felelte, hogy még ma Párisba érkezik.

Bujtogatás.

Budapest, jun. 21.

Bukarestből sürgönyzik: Bogdán nevezetű szociálista, a kit kiutasítottak Párisból és Genuából és ki Bukarestben a képviselőválasztásokon megbukott, 1500 fegyveres földmivest felbujtogatott, a kik berontottak Slatna városba.

Megrohanták a katonaságot, rálöttek.

A katonák visszalöttek. Több sebesülés történt.

Csak nagy későre tudta a katonaság a rendet helyreállítani.

Országgyűlés.

Budapest, jun. 21.

A képviselőház mai ülésén dr. Rozember Gyula előadó ajánlotta elfogadásra az Ausztriával kötendő vámegyezésre vonatkozó javaslatot.

Fejtegetéseit az ellenzék folytonos közbe szólásokkal kísérte.

Rosenberg után Kossuth Ferencz mondott nagy beszédet.

Beszéde elején utalt arra, hogy a helyett, hogy a függetlenségért hozna áldozatot az ország, a vámszövetségért teszik azt.

Sajnos, úgymond, hogy még ma is az osztrák császári eszme uralkodik a királyi eszme felett.

Iparunk, gazdaságunk folyton hanyatlík a közös vánterület miatt.

Most alkalmunk volna kezünkbe ragadni az önréndelkezési jogot.

Határozati javaslatot nyújt be, a jelen provizórium lejártakor a vámsrompók felállítására.

Hosszas eljénzés.

Szűnet után Komjáthy Béla polemizált hosszasan Rosenberg előadóval.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Hirdetések.

Sz. 1009—899.

557. 2—3.

Arlejtési hirdetmény.

Kolozsvár szab. kir. város utcáin és terein 5 (öt) egymásután következő évben végzendő gránitkőburkolati munkák biztosítására a városi mérnöki hivatalban f. évi július hó 1-én a. e. 10 órákor írásbeli versenytárgyalás fog tartani.

Az évenként végzendő gránitkőburkolati munkák értéke mintegy 20.000 frtot fog kiteenni, fentírja azonban Kolozsvár sz. kir. városi közönsége magának azt a jogot, hogy a kitett összegnél több vagy kevesebb értékű munkát is végeztessen.

Az ajánlatban egész, háromnegyed és fél kosakából készítenő gránitburkolat négyzet méterenkénti egységére külön-külön kitéendő.

A részletes feltételek a városi mérnöki hivataltól megszerezhetők vagy ugyanott a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Az ajánlatban határozottan kitéendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és azoknak magától aláveti.

Az ajánlatához bányapénzül 1000 frt, készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban melléklendő.

Kolozsvárt 1899. június hó 17-én

Kolozsvár sz. kir. város mérnöki hivatala.

A „Fakereskedő Részvénytársaság Kolozsvárt”

felszámolás alatti cég 1899 évi június hó 30-án déli 12 órákor Kolozsvárt a m. kir. erdőgazgatóság palotájában (Trencséntér) levő helyiségében tarja meg

rendes közgyűlését

a mire a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. A felszámoló bizottság jelentése az 1898. üzletéről.

A közgyűlésen résztvenni kívánó t. részvényesek felhívattak, hogy részvényeiket, le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőzőleg három nappal a társaság hivatalos helyiségében a felszámoló bizottságnál letenni sziveskedjenek.

Kelt Kolozsvárt a „Fakereskedő Részvénytársaság” felszámoló bizottságának 1899 évi június hó 18-ikán tartott üléséből. 560. 1—1

A felszámoló-bizottság.

Kávéház.

Marosvásárhelyt egy teljesen a mai kor igényeinek megfelelő berendezésű kávéház a főtér sarkán, nagy forgalmi helyt két billiárdasztal és játékos szobákkal, az emeleten is szobákkal folyó évi 1899 augusztus 1-től jutányos áron kiadó, vagy egy megbízható pinézérnek (lehetőleg nő) biztosíték mellett kezelés végett átadó.

Értekezhetni **Jakobi G.** háztulajdonossal. 561. 1—2

Jó bizonyítványokkal bíró

szakképzett **gazdatiszt** keresetetik, ki a gazdaság minden ágában jártassággal bír.

Nős egyének előnyben részesülnek!

Ajánlatok: **Somlyai László** ur fűszerkereskedéséhez Kolozsvárt intézendők. 550 3—3.

AZ „ANKER”

élet- és járadék-biztosító-társaság

Igazgatóság: Magyarországi vezérképviselet:

Bécs, I., Hoher Markt 11. Budapest, VI., Deák-tér 6.

(Anker-Hof.) (Ankerudvar.)

261. 13—26 a társaság saját házaiban.

Társasági vagyon 1897 év végén 124 millió korona.

Biztosítási állomány 1897 év végén 480 millió korona.

Kifizetések összege a társaság 40 éves fennállása óta 204 millió korona.

Díj és kamat bevétel az 1898 évben 18 millió 852,000 korona.

Az „A” osztályterv szerint nyereségny részesüléssel biztosítottak az utolsó tíz évben következő osztályok kaptak készpénzben:

1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898.

években a befizetett évi díjnak 25%-át.

A vegyes- és takarékpénztári biztosításoknál „B” osztályterv szerint (u. n. emelkedő osztály) az első nyereségny-felosztás 1897-

ben volt és az osztályok a biztosítás egész tartama alatt befizetett

örökös díjak 3 százalékat tette ki készpénzben, és pedig 1897-ben

9%, 1898-ban az évi díjnak 12 százalékat.

Jutányos díjak mellett, kedvező feltételek!

Prospectusul és felvilágosítással szolgál az „Anker” főgynöksége

Kolozsvárt, Széchenyi-tér 31.

Eladó nyárilak és gyümölcsös!

Kolozsvárt a „Hójjában” a város szaktekintélyek által egyetlennek nyilvánított üdülő helyén 3 szoba, konyha stb. álló nyári lakás (kőépület) és 2 hold, szépen beállított gyümölcsös

eladó!!

(Az építendő villamos vasut mentén.)

Értekezhetni: **Dr. Deák Albert** ügy. édi irodájában Belfarkas-utca 10. sz. 553. 2—3.

Haszonbérlet.

Kolozsmegye, Kis-Sármási vasuti állomásához egy félóránnyra

egy 350 holdas tagosított birtok

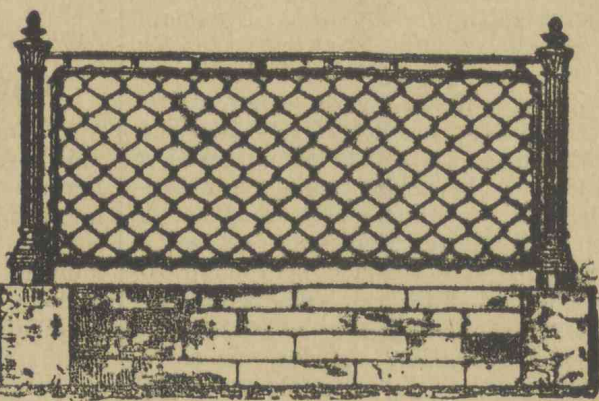
haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni **Bakó János** tulajdonossal Maros-Vásárhely Kossuth utca 109. sz. 559. 1—3.

LEBER GYULA

első erd. sodronyszövet-fonat és szita-áru gyára

Kolozsvárt, Torda-utca.

Ajánlva minden szakmába vágó munkát. Ugyint kertes, erdők, vadaskertek, szőlők, sirhelyek stb. bekerítéséhez való gépfonásait; pincze, padlás, felső világossági magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát majornagy udvarok sodrony-fonattal való

bevonását, áthányó rosták, szén, koks, kavics, föld és porond válogatásához; szikra fogó cséplő- és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok.)

Nemkülönben zöldre festett légy-szövet, szelölő rosták, Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas, réz és cín-szövetek. Kruppa sodrony-szergelyzetek különféle mintákban; fakere-be foglalt rosták, löher-szíták és szíták különféle csélokrafigen erősen készítettnek és gyári árak szerint számíttatnak. Acél tüskés sodrony kertes, erdők stb. bevonásához jutányos ártat fel is huzatik.

KÉPES ÁRJEGYZÉKKEL BÉRMENTVE SZOLGÁLOK. 300. 29—30.

Kiváló tisztelettel:

LÉBER GYULA.

SOLYMOSY ÉS TÁRSA BETÉTI-TÁRSASÁG

Sürgőnyezim: Solymosy-gépgyár.

gépgyár- és vasöntőde Kolozsvárt.

Telephon 186.

Készít legjutányosabb áron és legponosabb kivitelben a mai legmodernebb igényeknek teljesen megfelelő: álló és fekvő gőzgépeket a legújabb és legkisebb káros térrrel működő dugattyus vezérművel; gőz- és szíjhajtású szivattyúkat, sajtókat,

teljes szeszgyári-, malom és téglagyári berendezéseket, gőz-kazánokat, vízi-kerekeket és turbinákat; valamint mindennemű gazdasági gépeket, u. n.: cséplőgépet, járgányokat, rostákat, Trieureket, szecskavágókat stb.

Különös figyelmébe ajánljuk úgy a t. gazdáknak, mint kereskedőknek nagyban gyárto t

ekéinket,

különböző gazdasági, kereskedelmi és épület öntvényeinket, u. n.: oszlopokat, csigalépcsőket stb. stb.

Mindennemű gépek és géprészek javítását a legjutányosabb áron és teljes megelégedésre eszközöljük.

Összes általunk szállított munkánkért legmesszebb merő jótállást vállalunk el.

Tervezettél és költségvetéssel készséggel szolgálunk.

Szíves pártfogásukat kéri

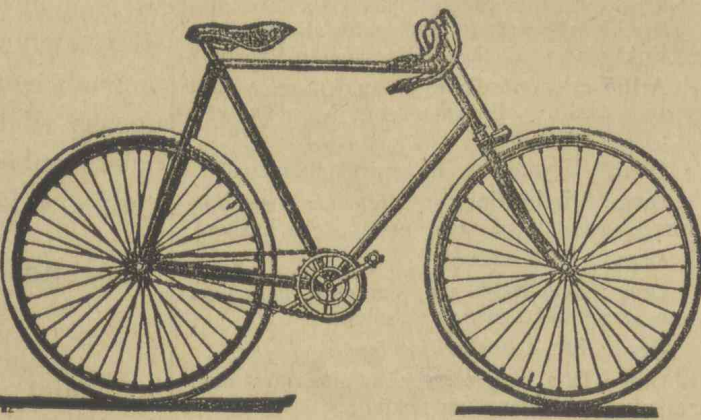
151. 21—*

SOLYMOSY és TÁRSA betéti-társaság.

Sürgőnyezim: Bernáth gépraktár Kolozsvárt.

Kerékpárt ne vegyen addig senki,

Telefon 412.

A nagybecsű vevőmet himezni és kötni is megtanítom. Az összes raktáron levő árukat u. n. számtalanfajta uti és verseny kerékpárok, varrógépek, különféle hinta és játszó gyermekkoskik, triciklik, 4 éves kortól 12 évesig, havi kis részletfizetés ellenében adom.

Áruimért 5 évig szavatolok, meg nem felel esetén, azonnal kicserélem.

Egyidejűleg felhívom a n. é. közönség becses figyelmét a szakszerűen berendezett kerékpár, varrógép, mechanikai javító műhelyemre, hol minden javítandót, a legkényesebb igényeknek megfelelően (emaillozva, nickellozva) gyorsan és jutányosan elkészítem.

Minden a szakmára irányuló kérdésre felvilágosítással és kívánságra képes árjegyzékkel szolgálom.

A n. é. közönség további becses pártfogását kéri

515. 8—00.

Mechanikai műhelyemben egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik.

Ny. Magyar Mihály nyomdájában Kolozsvárt.

ELADÓ

Kis-Küküllőmenti, saját termésű, különböző esemege, faj, peccsenye és különösen több évbeli Leányka bor nagyjából palackozott, melyek 20 évesnél öregebb és fiatalabb

Ó-BOROK.

Ezek nagyrésze több nemzetközi egészségügyi világkiállításokon aranyéremmel lett kitüntetve. Mintát küld árjegyzés és utánvétellel.

Gerendy István,

p. Balázstelkén.

527. 5—9.

Nem pörkölünk többé kávét itthon!

A legújabb időben alapított

FIUMEI KÁVÉ-PÖRKÖLŐ RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

egy nagyszabású telepet rendezett be Fiumében, hogy ott egy világhírű szabadalmazott új módszert, melynek nevezetesebb előnyeit itt rövidesen felsoroljuk, értékesítsen:

a kávénak pörkölő rendszereinknél nemcsak minden nemcsak alkatrésze és tápanyaga egészben csonkítatlan marad.

de bebizonyított tény, hogy a nemcsitató módszerrel szaporább, erősebb zamatu, kellemesebb ízű és jobb kávét nyertünk.

Kiemelendő még, — miszerint az idézett előnyök mellett pörkölt kávénk hónapokon át is változatlanul frisse marad.

Számtalan elsőrangú vegyész, orvos és tudományos tekintély véleménye és bizonylata megerősíti állításunkat, melynek hitel-ségéről egy kóstolópróba vételével minden háziasszony meggyőződést szerezhet.

Védjegy. Összes hordó és zsák-küldeményeinken fenti védjegy alkalmazva lévén, kérjük okvetlenül annak szives figyelembe való vételét.

Raktáron — feletlen friss pörkölés, — minden jobb fűszer és esemege üzletben 1 frt 60 krtól 2 frt 80 krig kilogrammonként.

Tisztaságról teljes szavatosságra.

Szabadalmassá módosított: Belga, Dán, Francia, Holland, Német-Svéd és Norvégországokban rövid 4 éven át fényesen bevált, felkeltatott és tért hódított. 989. 22—26.